

Jan Lind
Administrativa avdelningen
Telefon: 08-508 264 71
jan.lind@expl.stockholm.se

Till
Exploateringsnämnden 2008-08-21

**Kortare plan- och byggprocess samt renodling av ansvar
för vissa tekniska processer, inkl. revidering av
reglementen
Remiss av stadsledningskontorets förslag**

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden besvarar kommunstyrelsens remiss av stadsledningskontorets förslag med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.

Krister Schultz

Ulf Jacksén
t. f.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige gav i budget för 2007 och även 2008 i uppdrag att åtgärder ska vidtas för att förkorta plan- och bygglovsprocessen i staden.

I en av stadsledningskontoret utförd utredning föreslås ett antal åtgärder som på olika sätt avses underlätta arbetet med underlag och beslut avseende bygg- och planprocessen. Det föreslås även organisatoriska förändringar inom staden som bistår denna process. Slutligen föreslås förändringar i nämndernas interna relationer, för att förkorta tid från förslag till beslut. Stadsledningskontorets förslag omfattar 13 kommunfullmäktigebeslut med uppdrag till stadens nämnder, organisationsförändringar mm rörande sammanlagt 33 åtgärder.

Bilaga 1: Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande 2008-05-15

Bilaga 2: Stadsledningskontorets förslag till nytt reglemente för exploateringsnämnden

Det är enligt exploateringskontoret en utmaning för staden att effektivisera och snabba upp plan- och exploateringsprocessen utan att det demokratiska inflytandet reduceras och samtidigt tillgodose lagstiftningens krav på samråd om och remissbehandling av planer.

Det är väsentligt att se till hela exploaterings- och planprocessen och dess huvudaktörer, dvs. i regel exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, och deras skilda roller. Exploateringskontoret anser att stor respekt ska visas för stadens investeringsverksamhet och exploateringsekonomin. Om markägaren och den genomförandeansvariga nämnden har väsentligt annorlunda uppfattning än stadsbyggnadsnämnden i ett projekt är det rimligt att det avgörande ställningstagandet sker hos kommunfullmäktige efter kommunstyrelsens beredning.

Exploateringskontoret tillstyrker förslagen att hela planarbetets tidsåtgång mäts och följs upp, dvs. mellan planbeställning och antagande, och att stadsbyggnadsnämnden förstärker uppföljningen av planprocessens tidplaner. Under senare tid har väntetiderna mellan markanvisning/planbeställning och start-PM ökat.

Stadsledningskontorets förslag handlar bl.a. om att överföra en del av nämndernas hittillsvarande uppgifter att besvara planremisser och fatta inriktningsbeslut till tjänstemannanivån. Detta är enligt exploateringskontoret i första hand politiska bedömningsfrågor.

Kontoret anser dock att bilden av att planer blir sinkade av att behandlas i exploateringsnämnden inte ska överdrivas. Tiden för nämndbehandling bör ställas mot övriga moment i hela exploateringsprocessen. Kontoret kan för sin del acceptera förslaget att planremisser normalt besvaras på kontorsnivå utan nämndhantering om inte planen medför betydande ekonomiska eller principiella konsekvenser för nämnden. Vid osäkerhet om tolkningen eller om kontoret anser att nämndbehandling är motiverad har kontoret alltid möjlighet att underställa planremissen exploateringsnämnden. Nämndyttrande bör också vara det normala i de fall det finns stora skillnader i uppfattning om planutformningen mellan exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret.

Kontoret vill också betona vikten av att, om stadsbyggnadsnämnden ges utökad rätt att anta detaljplaner, får detta endast ske om planen inte strider mot genomförandeansvarig nämnds uppfattning enligt vad som anges i stadsbyggnadsnämndens nuvarande reglemente.

Vidare vill kontoret understryka att stadens antagandebeslut för planer är beroende av att genomförandebeslut finns. Om en plan skulle antas utan att erforderliga avtal träffats dessförinnan finns risk att staden kan göra ekonomiska och andra förluster.

Absoluta remisstider på sex veckor enligt stadsledningskontorets förslag kan bara tillämpas om nämnderna har sådan mötesfrekvens att remissvar som måste behandlas där hinns med.

Stadsledningskontoret föreslår att en ny plan- och bygglovstaxa utarbetas med bl.a. fast belopp, bedömd tidsåtgång och återbetalningsklausul. Om planarbetet inte leder till någon antagen detaljplan anser kontoret att hela planavgiften, dvs. inte bara halva avgiften som stadsledningskontoret föreslår, bör återbetalas till markägaren/byggherren.

Vidare föreslår stadsledningskontoret en ökad delegation från kommunfullmäktige till facknämnder och från nämnd till förvaltning för inriktningsbesluten. Också i denna fråga anser kontoret att det i första hand är en politisk fråga att avgöra hur stora beslutsbefogenheter som bör överföras till tjänstemännen och från fullmäktige till nämnden. Kontoret anser dock att beloppen bör vara lika i kontorets delegation avseende inriktningsbeslut och genomförandebeslut.

Kontoret har inget att erinra mot att förvaltningsansvaret för Järva friområde överförs till trafik- och renhållningsnämnden från 1 januari 2009. Kontoret förutsätter att samtliga åtaganden för icke planlagd mark som ligger på stadsdelsnämnderna överförs till trafik- och renhållningsnämnden.

Exploateringskontoret har nyligen tillsatt den av stadsledningskontoret föreslagna projektkoordinatorn för samordning och effektivisering av bostadsbyggandet.

Bakgrund

I stadens budget för 2007 och plan för 2008 och 2009 gav kommunfullmäktige uppdrag till kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden att utveckla effektivare och snabbare exploaterings- och planprocess inklusive utvecklad områdesplanering. Det angavs bl.a. att en viktig åtgärd för att öka bostadsbyggandet är att påskynda framtagandet av detaljplaner. Genom en förenkling av plan- och bygglagens praktiska tillämpning kan enligt budgeten planprocessen effektiviseras utan att medborgarinflytandet minskar. Ambitionen angavs vara att på sikt halvera tiden från start till färdig detaljplan.

Stadsledningskontoret inledde under 2007 diskussioner med bl.a. exploateringskontoret om hur exploaterings- och planprocessen kan effektiviseras varvid kontoret framförde vissa preliminära idéer och förslag. Vid besvarande av kommunstyrelsens remiss av ett förslag från Liljeholmens stadsdelsnämnd om samråd i planprocesser, gjorde exploateringskontoret i tjänsteutlåtande den 30 mars 2007, en närmare genomgång av lagkraven och stadens rutiner i sammanhanget mm. Exploateringsnämnden godkände den 19 april 2007 kontorets förslag till ny rutin för information till stadsdelsnämnderna om förslag till markanvisningar. Nyordningen, som innebär att ledamöterna i berörd stadsdelsnämnd för kännedom får ta del av exploateringskontorets tjänsteutlåtande med förslaget till markanvisning samtidigt som ärendet skickas ut till exploateringsnämnden, tillämpas sedan dess i alla nya markanvisningsärenden.

Även i årets budget betonas att det, för att kunna hålla en fortsatt hög nivå på bostadsbyggandet, är av stor vikt att bl.a. arbetet med att effektivisera stadens interna processer fullföljs. Både exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har fått till uppgift att inventera ej lagstiftade krav som fördyrar och fördröjer bostadsbyggnadsprocessen.

Stadsdirektören tillsatte i januari 2008 en utredningsman för att utreda hur plan- och byggprocessen kan förkortas samt hur vissa ansvarsfrågor mellan nämnderna för markanvisningar, detaljplaner, bygglov, anläggning, tillståndsgivning och förvaltning inom det tekniska området kan renodlas utan att det demokratiska inflytandet reduceras. Utgångspunkten anges vara att beredning av ärenden förenklas, att beslut fattas på lägsta effektiva nivå och att det kommunala ansvaret görs tydligt både externt och internt.

Remissbehandlingen

Kommunstyrelsen har remitterat stadsledningskontorets förslag till berörda nämnder och bolag inom staden, bl.a. exploateringsnämnden, samt hyresgästföreningen för yttrande senast den 30 augusti 2008.

Ärendet

I stadsledningskontorets utredning föreslås ett antal åtgärder som på olika sätt avses underlätta arbetet med underlag och beslut avseende bygg- och planprocessen. Det föreslås även organisatoriska förändringar inom staden som bistår denna process. Slutligen föreslås förändringar i nämndernas interna relationer, för att förkorta tid från förslag till beslut. Utredningen är i detta skede begränsad till åtgärder som staden själv har rådighet över.

Stadsledningskontorets förslag omfattar 13 kommunfullmäktigebeslut med uppdrag till stadens nämnder, organisationsförändringar mm rörande sammanlagt 33 åtgärder. För en närmare redovisning hänvisas till stadsledningskontorets bilagda tjänsteutlåtande.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret har följande synpunkter på de av stadsledningskontorets förslag som närmast berör exploateringsnämndens ansvars- och verksamhetsområden. Innan kontoret går närmare in på de olika delförslagen har kontoret följande inledande kommentarer.

Helhetssyn på exploaterings- och planprocessen

Det är enligt exploateringskontoret en utmaning för staden att effektivisera och snabba upp plan- och exploateringsprocessen utan att det demokratiska inflytandet reduceras och samtidigt tillgodose lagstiftningens krav på samråd om och remissbehandling av planer.

Stadsledningskontoret anger att ”Antalet politiska beslut för ett projekt bör reduceras till strategiska ställningstaganden och koncentreras till den nämnd, som har ansvaret för de politiska avvägningarna. För att det demokratiska inflytandet inte ska urholkas är det väsentligt att ledamöterna i övriga berörda kommunala nämnder informeras om kommande planer av sin förvaltning.”

Exploateringskontoret anser det vara väsentligt att se till hela exploaterings- och planprocessen och dess huvudaktörer, dvs. i regel exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, och deras skilda roller. Ansvaret för att förvalta stadens markinnehav innanför kommungränsen och för de mycket stora investeringar som staden genomför vid förändringar ligger i regel på exploateringsnämnden. Stadsbyggnadsnämndens ansvar gäller planläggning enligt PBL och de avvägningar mellan olika allmänna och enskilda intressen som därvid görs.

Det måste betonas att exploateringsnämnden som markägare och som ansvarig för tunga investeringar i allmänna anläggningar har en särställning i planprocessen. Exploateringskontoret anser att stor respekt ska visas för stadens investeringsverksamhet och exploateringsekonomin. Sedan de nya investeringsreglerna införts och successivt utvecklats av stadens centrala organ har kontoret allt mer förbättrat beslutsunderlagen till nämnden med bl.a. de efterlysta redovisningarna av ekonomiska och budgetmässiga konsekvenser.

Markägarrollen och planrollen kan stå i konflikt med varandra. Om markägaren och den genomförandeansvariga nämnden har väsentligt annorlunda uppfattning än stadsbyggnadsnämnden i ett projekt är det rimligt att det avgörande ställningstagandet sker hos kommunfullmäktige efter kommunstyrelsens beredning.

Markanvisningar

Stadsledningskontoret föreslår följande.

1. Nuvarande rutin för lokalt inflytande i samband med markanvisningar bibehålls.

Exploateringskontoret tillstyrker detta förslag om hur information ska ges till stadsdelsnämnderna om förslag till markanvisningar. Exploateringsnämnden bekräftade den 15 november 2007 att denna ordning ska fortsätta vid besvarande av skrivelse från Ann-Margrethe Livh (v) och Lotten von Hofsten (v), tjänsteutlåtande 2007-10-23.

Program och detaljplaner

Planavgifter

Stadsledningskontoret föreslår bl.a. följande.

2. En ny plan- och bygglovstaxa utarbetas.
4. Planavtal bör tillämpas i större utsträckning och med flexibel taxa med fast belopp, bedömd tidsåtgång och återbetalningsklausul om arbetet inte leder till antagande.

Exploateringskontoret anser att en ny plan- och bygglovstaxa måste vara transparent, dvs. en byggherre måste veta vad han betalar för och vilken tidsplan som gäller. Kontoret delar stadsledningskontorets uppfattning att planavtalet bör sättas enligt en fast taxa och att i avtalet också fastställs beräknad tid fram till antagande av planen.

Om planarbetet inte leder till någon antagen detaljplan anser kontoret att hela planavgiften, inte bara halva avgiften som stadsledningskontoret föreslår, bör återbetalas till markägaren/byggherren. Det är rimligt att staden genom stadsbyggnadsnämnden bär kostnadsansvaret om en detaljplan inte blir av. Det är ofta opinionsyttringar dvs. en demokratifråga som gör att stadsbyggnadsnämnden väljer att avstyrka en detaljplan. Förgäveskostnaden för detta bör bäras av det allmänna.

Om någon del av kostnaden för en förgävesplan läggs på en byggherre kommer det att bli betungade för framförallt små byggherrar. Det finns risk att mindre byggherrar inte kommer att våga riskera en förgävesplan och därför avstår från att bygga i Stockholm. Det leder till färre byggherrar och minskad konkurrens. Detta strider också mot stadens markanvisningspolicy.

Kontoret anser inte att planarbeten, i dagsläget, påbörjas utan att förutsättningar för genomförande finns. När det gäller stadens mark är exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret alltid överens innan en plan beställs om att idén är värd att pröva i ett planarbete. Privata markägare beställer knappast några orealistiska planer. Stadsbyggnadskontoret brukar inte skriva fram start-PM för planer som man inte bedömer går att genomföra.

Förväntade effekter av en utökad tillämpning av planavtal på väntetiden under idéfasen är osäker. Stadsbyggnadskontoret tecknar planavtal i anslutning till att start-PM tas upp i stadsbyggnadsnämnden. Dvs. idéfasen mellan markanvisning/planbeställning och start-PM påverkas inte av utökad tillämpning av planavtal.

Väntetider

Stadsledningskontoret föreslår bl.a. följande.

3. Planarbetets tidsåtgång bör mätas både från planbeställning till antagande och från startpromemoria till antagande.
5. Stadsbyggnadsnämnden bör förstärka uppföljningen av planprocessens tidplaner och kostnader per projekt.
6. Stadsbyggnadsnämndens prioriteringsgrunder kommuniceras tydligare.
14. Exploateringskontoret tillsätter en projektkoordinator för samordning och effektivisering av bostadsbyggandet.

Stadsledningskontoret konstaterar det mycket viktiga faktumet att tidsåtgången varierar stort från det att en idé presenteras för stadsbyggnadskontoret (t.ex. genom markanvisning i exploateringsnämnden med samtidig planbeställning) till att planarbetet officiellt påbörjas. Väntetidens längd anges bero på stadsbyggnadskontorets prioriteringar och resurser. Vidare konstateras att stadsbyggnadskontorets prioriteringskriterier inte är allmänt kända.

Exploateringskontoret kan konstatera att väntetiderna mellan markanvisning/planbeställning och start-PM på senare tid har ökat. I ytterstaden finns för närvarande projekt med ca 2 500 lägenheter som är markanvisade men där start-PM ännu inte behandlats av stadsbyggnadsnämnden. Som kontoret uppfattar det upplever

bygggherrar idag att det är ett större problem att väntetiden mellan planbeställning och start-PM är så pass lång än att själva den formella planprocessen i sig tar tid.

Exploateringskontoret tillstyrker således förslaget att hela planarbetets tidsåtgång mäts och följs upp, dvs. mellan planbeställning och antagande. Det är mycket viktigt att se på hela exploateringsprocessen.

Kontoret tillstyrker också förslagen att stadsbyggnadsnämnden förstärker uppföljningen av planprocessens tidplaner och kommunicerar sina prioriteringsgrunder tydligare.

Exploateringskontoret har nyligen tillsatt den av stadsledningskontoret föreslagna projektkoordinatorn för samordning och effektivisering av bostadsbyggandet.

Kontors- eller nämndyttranden

Stadsledningskontoret föreslår bl.a. följande.

9. Planremisser från kommunala förvaltningar lämnas normalt på förvaltningsnivå, men respektive nämnd informeras av sin förvaltning om aktuella planer.
10. Remisstiden bör vara sex veckor vid normalt förfarande och tre veckor vid enkelt förfarande. Absoluta remisstider bör tillämpas.
12. Antagande av planer bör ske i stadsbyggnadsnämnden i så stor utsträckning som möjligt.
13. Exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret utarbetar effektivare rutiner för koordinering av tidplanerna för exploateringsavtal och planarbete.

När det gäller frågan om hur många gånger en detaljplan blir föremål för nämnd-behandling vill exploateringskontoret framhålla att många detaljplaneremisser endast föreläggs exploateringsnämnden vid markanvisning och endast en gång till. Detta gäller särskilt då genomförandebeslutet tas på delegation. Kontoret vill med detta ha sagt att bilden av att planer blir sinkade av att nämndbehandlas inte ska överdrivas.

Det får enligt exploateringskontoret i första hand anses vara en politisk fråga att avgöra vilken uppgiftsfördelning som ska gälla mellan förtroendemännen och tjänstemännen när det gäller att avge yttranden över planförslag. Kontoret kan för sin del acceptera stadsledningskontorets förslag att planremisser normalt besvaras på kontorsnivå utan nämndhantering om inte planen medför betydande ekonomiska eller principiella konsekvenser för nämnden. Vid osäkerhet om tolkningen eller om kontoret anser att nämndbehandling är motiverad har kontoret

alltid möjlighet att underställa planremissen exploateringsnämnden. Nämndyttrande bör också vara det normala i de fall det finns stora skillnader i uppfattning om planutformningen mellan exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret. Om även exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har väsentligt olika uppfattningar bör det avgörande ställningstagandet ske hos kommunfullmäktige efter kommunstyrelsens beredning.

Kontoret vill således betona vikten av att, om stadsbyggnadsnämnden ges utökad rätt att anta detaljplaner, får detta endast ske om planen inte strider mot genomförandeansvarig nämnds uppfattning enligt vad som framgår av 6 § i stadsbyggnadsnämndens nuvarande reglemente.

Stadsledningskontoret uppger att ett inte alltför ovanligt förhållande är att förhandlingarna mellan exploateringskontoret och den aktuella byggherren om exploaterings- och genomförandavtal blir så fördröjda att de förhindrar utställning och antagande av en ny plan. Det anges vara väsentligt att dessa förhandlingar bedrivs parallellt och i samma tempo som planprocessen för att motverka onödig förlängning av den totala byggprocessen.

Exploateringskontoret anser att kontoren redan är väl koordinerade i dessa avseenden och att förseningar p.g.a. fördröjda förhandlingar inte är något stort problem. Om förseningar uppkommer i detta skede brukar det bara handla om ett nämndsammanträde. Exploateringsnämnden/kontoret måste dock alltid ha möjlighet att stoppa detaljplaner för antagande av t.ex. planekonomiska skäl eller att förhandlingarna om mark- och genomförandefrågorna med byggherrar/intressenter som är inblandade i planen inte kunnat slutföras.

Den formella planprocessen kan tyckas lång, men man måste beakta att det därmed ges tid att lösa genomförandefrågor som annars i större grad måste hanteras efter planprocessen. Det finns alltså risk för att om den formella planprocessen kortas mycket, leder detta till förlängning av senare delar av exploateringsprocessen. Och eftersom Stockholm har detaljerade planer skulle risken öka för att genomförandet på olika sätt försvåras eller att man måste avvika från planen. Det kan t.ex. gälla fastighetsbildningen som inte får göras i strid mot planen. Andra genomförandefrågor som är vanligt förekommande vid stadsbyggnadsstrategin att bygga på redan bebyggd mark och som kan ta mycket tid att utreda är ledningsflyttar, evakueringar, överdäckningsfrågor mm.

Vid beslut om absoluta remisstider måste hänsyn tas till vad som anses vara en rimlig mötesfrekvens för nämnd. Med exploateringsnämndens nuvarande sammanträdesfrekvens, dvs. en gång i månaden, skulle det i regel bli omöjligt att klara föreslagna sex veckor (gäller alltså planer som har så stor ekonomisk betydelse för staden att de ska behandlas av nämnden).

Vad gäller förslaget att antagandet av planer i så stor utsträckning som möjligt bör ske i stadsbyggnadsnämnden, anser exploateringskontoret att antagandet måste stämma överens med var genomförandebeslutet tas. Dvs. en plan vars genomförande måste beslutas av fullmäktige bör rimligen också antas av fullmäktige. En annan möjlighet är förstås att stadsbyggnadsnämnden avvaktar fullmäktiges genomförandebeslut innan planen antas. Detta bör i så fall klargöras i stadsbyggnadsnämndens reglemente 6 §.

Om en plan skulle antas utan att erforderliga avtal träffats dessförinnan finns risk att staden kan göra ekonomiska och andra förluster.

Bygglov

Stadsledningskontoret föreslår bl.a. följande.

15. Exploateringskontoret bör få information om ärenden som avser ändrad användning eller utökade bygggrätter på kvartersmark där staden är markägare.
18. Stadsbyggnadsnämnden inför absoluta remisstider, vilket innebär att nämnden inte behöver ta hänsyn till remisser som inte inkommer inom föreskriven tid (normalt tre veckor). I praktiken innebär detta att det blir nödvändigt med kontorssvar från kommunala förvaltningar.
19. Berörda kommunala förvaltningar ser över sina interna rutiner så att remisstider kan hållas, och att entydiga och relevanta remissynpunkter levereras till stadsbyggnadskontoret.

Exploateringskontoret torde även fortsättningsvis behöva få ärenden på remiss som gäller bygglov för t.ex. återvinningsstationer och tillfälliga förskolor på parkmark då det inte sällan handlar om mark som kontoret står i begrepp att markanvisa eller i enstaka fall redan anvisat till någon byggherre.

Bygg- och anläggningsinvesteringar

Stadsledningskontoret föreslår bl.a. följande.

24. För att snabba upp bygg- och anläggningsprocessen föreslås en ökad delegation från kommunfullmäktige till facknämnder och från nämnd till förvaltning för inriktningsbesluten.

Förslagen framgår av följande tabell (mnkr):

	Förvaltning	Nämnd	Nämnd efter samråd med SLK	KF
Inriktningsbeslut	< 30	30 till 50	50 till 500	> 500
Genomförandebeslut	< 10	10 till 50		> 50

Exploateringskontoret konstaterar att det i fråga om inriktningsbesluten föreslås en höjning från 10 till 30 mnkr av exploateringskontorets beslutsbefogenheter på bekostnad av förtroendemännens beslutskompetens. För genomförandebeslut föreslås oförändrad gräns på 10 mnkr för kontorets del. För kommunfullmäktiges del föreslås en beloppshöjning för inriktningsbeslut från 300 mnkr till 500 mnkr.

Också i denna fråga anser kontoret att det i första hand är en politisk fråga att avgöra hur stora beslutsbefogenheter som bör överföras till tjänstemännen och från fullmäktige till nämnden.

Kontoret anser dock att i stället för en övergång till att ha olika beloppsgränser för kontorets delegation avseende inriktningsbeslut och genomförandebeslut bör beloppen vara lika. Risken finns annars att kontoret fattar beslut om inriktning till ett visst belopp, dvs. att påbörja ett projekt, som efter betydande arbetsinsatser nämnden sedan inte vill driva vidare och därför avslår i genomförandebeslutet.

Parkförvaltning

Stadsledningskontoret föreslår bl.a. följande.

28. Ansvaret för Järva friområde överförs från exploateringsnämnden till trafik- och renhållningsnämnden från 1 januari 2009.

Järva friområde är upplåtet som jordbruksarrende. Till arrendet är knutet ett skötselavtal som företrädesvis handlar om städning (parkskötsel, barmarks- och vinterväghållning) och allmän tillsyn. Vanligtvis tecknas sådana arrendekontrakt med markägarrepresentanten. Kontraktet är nyligen förnyat och tiden för både arrende och skötsel är 10 år.

Kontoret har inget att erinra mot att förvaltningsansvaret för Järva friområde överförs till trafik- och renhållningsnämnden. Markägarskapet finns dock hos exploateringsnämnden liksom för övriga parker (allmän plats) i staden.

Kontoret förutsätter att samtliga åtaganden för icke planlagd mark som ligger på stadsdelsnämnderna överförs till trafik- och renhållningsnämnden.

Exploateringsnämndens reglemente

Stadsledningskontoret konstaterar att vissa av de föreslagna åtgärderna innebär att nuvarande reglementen för berörda nämnder måste revideras. Förslag på nya reglementen framgår av bilagor till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. För exploateringsnämndens del föreslås endast att en punkt gällande Järva friområde tas bort.

Slut